

Capitolul II

Amintiri despre Petre Brâncuși

Amintiri...

Amintiri...

Amintiri...

Reevaluare Petre Brâncuși

Nu mă încumet să scriu despre locul, despre rolul important jucat de Petre Brâncuși în istoria recentă a muzicii noastre. Numeroși sunt cei ce se pot pronunța asupra profesorului, rectorului, muzicologului și omului venit din Brădicenii Gorjului, împovărat de rezonanța unui nume ilustru pe care l-a onorat în zona artei sunetelor.

Ce-mi propun este o modestă selecție de amintiri legată de relațiile directe pe care le-am avut o prea scurtă perioadă, ca martor al câtorva dintre solidele sale construcții, când a reluat cu mână forte destinele muzicii în instituția purtând pe atunci emblema de Radioteleviziunea Română.

Avea sub tutela sa emisiunile muzicale radio, orchestra simfonică, pe cele de studio, populară, estradă și două coruri. Și-a asumat cu temeritate o plajă organizatorică extrem de largă și răspunderea pentru o nouă orientare în promovarea muzicii, cu precădere a celei românești.

Școala noastră de compoziție îi datorează imens, dacă ne gândim la cât de frecvent erau programați în emisiuni și concerte creatori din toate generațiile - cu osebire marii moderni, comparabili celor din școlile internaționale. Este suficient să menționez primele audiții ale compozitorilor: Aurel Stroe, Ștefan Niculescu, Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Mihai Moldovan, Pascal Bentoiu etc.

Relația noastră directă a început încă din prima zi a venirii sale în Radio și îi datorez numirea ca Secretar General de Redacție, funcție în care - acum recunosc - nu cred să-i fi fost de mare folos la vârsta zburdălniciei pe care o afixam și a doar câtorva luni de experiență radiofonică.

Mi-am făcut un punctaj al amintirilor și încerc o selecție reprezentativă. Mă opresc îi primul rând asupra episodului unei vizite la compozitorul Mihail Andricu.

Tinerii muzicieni de azi pot fi surprinși să afle cum o lungă perioadă, muzica modernă și cultivatorii săi nu aveau acces pe scenele de concert și cu atât mai puțin la postul de radio. Mihail Andricu a fost una dintre victimele acelei perioade. Încă din tinerețe obișnuia să adune în veritabile cenacluri, în apartamentul său de lângă catedrala Sf. Iosif, muzicieni ce aveau prilejul să asculte ultimele noutăți și chiar prohibita muzică de jazz.

Știam de avatarurile vieții sale și am rămas surprins în 1969 când „șeful” Brâncuși mi-a spus grăbit: „Îmbracă-te, mergem la Mihail Andricu.” Am descoperit acolo - în apartament dărăpănat - un omuleț

ascetic, suferind, cu ochi adumbriți de amărăciune dar încă pătrunzători. După o introducere mai mult sau mai puțin protocolară, a venit propunerea - ofertă pentru care Brâncuși gândise această vizită: „- Maestre, vă rog să prezentați la Radio, odată pe săptămână, timp de 10-15 minute, orice lucrare muzicală sau fenomen doriți. Un redactor va veni aici să înregistreze comentariile dvs. Pentru acest efort profesional, vă putem oferi X lei.” Am tresărit, căci onorariul depășea cu mult sumele obișnuite. Desigur, Andricu a acceptat și o bună perioadă a colaborat regulat la Radio. Cine știe bine istoria, poate înțelege cum muzicianul și omul Brâncuși venea să panseze niște răni adânci, să ofere reparații morale și materiale unei personalități a muzicii românești. Îl avem aici, în această întâmplare pe adevăratul Brâncuși.

Prin gestul său de a mă invita - ca martor, cred eu - la întâlnirea cu Andricu, maestrul Brâncuși mi-a oferit și și-a oferit prilejul de a asculta câteva amintiri ale bătrânului compozitor, legate de George Enescu, amintiri pe care nu le pot trece sub tăcere.

În primul rând ne-a spus cum adeseori a încercat să-i inoculeze lui Enescu gustul pentru jazz. Cu eleganță dar și cu fermitate a fost refuzat, aducând ca argument incompatibilitatea de sensibilități. Nici muzica la modă nu-l tenta, spunând: „Dragul meu, am în minte și în schițe atâtea idei încât mi-ar mai trebui două vieți pentru a le finaliza.”

Mihail Andricu ne-a oferit și o dovadă a fenomenalei memorii enesciene. La una dintre întâlnirile din casa sa, pe când oaspete de onoare era, desigur, Enescu, în toiul discuțiilor apare compozitorul Ludovic Feldman, tocmai sosit de la Paris. Toți sunt curioși să afle noutăți din „Orașul luminilor.” Feldman evocă atunci participarea la prima audiție a operei ... aparținând compozitorului francez... (memoria mă trădează). Enescu replică surprins: Nu se poate, premiera a avut loc acum 20 de ani, am fost acolo! Feldman aduce ca argument programul de sală, unde scrie clar: PRIMĂ AUDIȚIE. Nedumerit, Enescu se așează la pian și întreabă: Nu cumva uvertura suna așa? Și cântă timp de 8-10 minute o muzică pe care Feldman o recunoaște ca fiind cu adevărat a operei respective.

Revenind la rolul de manager al lui Brâncuși, voi aminti câteva dintre actele sale semnificative. Astăzi poate părea greu de crezut, dar în 1967, când îmi făceam debutul la Radio, în afara Jurnalelor politice de știri, orice emisiune, orice cuvânt era în prealabil înregistrat, vizat (cenzurat) iar banda ajungea la emisie ștampilată și sigilată. Cum numeroasele concerte din Studioul Mihail Jora se transmiteau în direct, adeseori existau

nesincronizări între momentul intrării dirijorului și durata fixă a benzii. Astfel, apăreau inevitabil ori mari pauze, cu murmurul sălii, ori prezentarea de pe bandă se suprapunea muzicii. Brâncuși a avut îndrăzneala de a se lupta pentru schimbarea sistemului, cerând comentarii în direct, unde prezentatorul putea urmări evenimentele din sală, eliminând astfel dereglările. Greu, foarte greu, după luni de insistențe a obținut această excepție de la regulă. Sunt mândru să fi fost primul, și, un timp, singurul privilegiat al „microfonului în direct” la care am putut chema, în pauze, chiar interpreți ai concertelor. Au inaugurat seria Iosif Conta și Ilinca Dumitrescu.

Cu prezentările pe viu ale simfonicelelor, s-a deschis ușa și apoi o poartă largă de care au beneficiat rând pe rând și emisiunile nemuzicale, până când a devenit o regulă în vremurile acelea de acută constrângere. Se simțea un vânticel de libertate în 1969.

Astăzi, melomanii și muzicienii se bucură de existența excepționalului post România Muzical - veritabilă tribună pentru creațiile de cea mai înaltă calitate din toate timpurile. Un veritabil tărâm de cultură, bogat și adânc, atât de binevenit în mijlocul frământatei epoci prin care trecem. Dar realizatorii postului, desăvârșiți și fericiți profesioniști, știu ei oare care este geneza acestei faceri? Știu ei cui datorează nașterea și evoluția postului? Ei bine, la început, în 1968 a fost ideea, apoi lupta lui Brâncuși pentru a convinge autoritățile de necesitatea unui canal care să experimenteze în România emisia stereo. A reușit! Atunci l-am văzut, în intimitate (singura dată), râzând fericit și frecându-și mâinile de satisfacție. Odată obținută această concesie (cu substanțialul sprijin al neuitatului Ioan Grigorescu), trebuia stabilit profilul programelor. Și ce altă muzică decât cea cultă era potrivită unui asemenea experiment? S-a demarat cu trei zile pe săptămână, între orele 15-24, timp în care se difuzau lucrări din toate genurile muzicii culte, românești și universale.

Managerul Brâncuși, cum i-am spus astăzi, a decis ca fiecare lucrare - și puteau fi chiar 20 într-o zi - să fie precedată de o prezentare cu rol informativ, explicativ, educativ. Și aici, rog a-mi fi permis un gând de adâncă prețuire: mi-a încredințat scrierea tuturor acestor comentarii. Cum o asemenea întreprindere depășea timpul fizic pe care îl aveam la dispoziție, l-am luat ca asociat pe proaspătul coleg Iosif Sava.

Nu știu dacă la Documentarea muzicală mai există acele sute de pagini scrise cu pasiunea celui ce descoperă un nou continent, dar a

reprezentat perioada cea mai fertilă pentru „condeiul” meu, perioada unor acumulări ce aveau să-mi folosească apoi în televiziune.

Acesta a fost începutul fără de care, nu știu când și dacă ar fi apărut excepția numită România Muzical.

Mai sunt de evocat atâtea împliniri datorate lui Petre Brâncuși. Cartea rămâne deschisă...

* * *

P.S. Nu uitați: Petre Brâncuși ne-a lăsat cărți, cursuri, amintiri dar și o altă realitate, vie, ce-l continuă cu cinste: dirijorul Cristian Brâncuși. El este fiul căruia îi face onoare gestul nu tocmai frecvent de a cinsti periodic, la Târgu-Jiu, memoria tatălui său.

Silviu Gavrilă,

Iulie 2011

PETRE BRÂNCUȘI

Muzicolog, profesor, compozitor
(n. 01.06.1928 - sat Brădiceni,
com. Peștișani, jud. Gorj - m. 25.02.1995, București)

O VIAȚĂ DEDICATĂ ȘTIINȚEI ȘI ARTEI MUZICALE

Pe splendidul plai al Gorjului - străveche vatră de istorie, cultură și civilizație a Țării Românești, în urmă cu aproape opt decenii și jumătate, la 01.06.1928, s-a născut cel care și-a dăruit întreaga viață servirii, cu întreaga sa ființă, capacitate de muncă și exemplar profesionalism „celei mai mari dintre arte - Muzica.”

Studiile muzicale începute în anii învățământului secundar, au fost continuate, pe un plan superior, între anii 1950-1955, la Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu” din București (în prezent, Universitatea Națională de Muzică), cu reputații maeștrii ai creației și pedagogiei muzicale românești de la mijlocul veacului XX: George Breazul, Victor Iusceanu și Dragoș Alexandrescu (teorie, solfegiu), Ion Dumitrescu (armonie), Gheorghe Dumitrescu (aranjamente corale), Nicolae Buicliu (contrapunct), George Breazul, Constantin Bugeanu și Andrei Tudor (istoria muzicii universale și românești), Tudor Ciortea (forme muzicale), Sabin Drăgoi și Emilia Comișel (folclor), Dumitru D. Botez și Ion D. Vicol (dirijat cor), Vinicius Grefiens (citire de partituri), Ion Ghiga și Mircea Basarab (orchestrație), Silvia Căpățână și Ovidiu Drâmba (pian), Ion Șerfezi (metodica predării muzicii), Al. Trifu (pedagogie și psihologie).

Pentru aprofundarea pregătirii de specialitate, a urmat cursurile de doctorat la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, obținând, în anul 1974, înaltul titlu științific de doctor în muzicologie, cu teza „Semnificații actuale ale operei lui George Breazul”.

Încă din anii adolescenței, viitorul muzician și-a propus, pentru toată viața, să respecte întocmai vechiul principiu al învățaturii patristice: „Omul nu se poate desăvârși decât numai prin muncă... Nu există virtute, fără muncă, iar progresul se poate obține numai și numai prin muncă.”

Numai așa se explică prezența sa, încă din primul an de studii muzicale universitare, în rândul redactorilor de specialitate de la prestigiosul cotidian săptămânal „Contemporanul-social, politic și cultural”, și apoi, din 1954, în postul de referent muzical la „Casa Centrală a Creației Populare” din București, instituție înființată în acel an, pentru îndrumarea și coordonarea, la nivel național, a amplului și complexului proces de studiere, conservare, valorificare și promovare în viața cultural-artistică din țară și peste hotare, a nestematelor creației populare de-a lungul veacurilor, „adevărată comoară”, cu care, după cum scria în anul 1931, genialul compozitor și interpret George Enescu „România se poate mândri în lume.”

După un stagiu de trei ani (1956-1959) la Editura Didactică și Pedagogică din Capitală, conducerea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, împreună cu Ministerul Culturii, îi încredințează cârma Editurii Muzicale din București, a cărei apariție pe harta culturală a țării a fost de bun augur, grație inițiativei și eforturilor deosebite ale reputatului maestru Ion Dumitrescu, președintele UCMR, „personalitate fascinantă a creației și vieții muzicale din România, în acea vreme.”(O. L. Cosma).

Grație pregătirii de specialitate și realelor sale calități organizatorice, au izbutit să vadă lumina tiparului, sute de lucrări din creația compozitorilor români din toate generațiile, dar și din opera tinerei secții de muzicologie.

Spre bucuria tuturor membrilor UCMR, în câțiva ani, instituțiile muzicale de concerte și spectacole lirice, școlile, liceele și facultățile de muzică, cadrele didactice de specialitate, elevii și studenții din învățământul muzical preuniversitar și universitar, artiștii interpreți și soliștii concertști, redactorii de specialitate din presa scrisă, audio și video, bibliotecile de profil, aveau acum la dispoziție un bogat fond de lucrări pentru uzul celor care manifestau interes pentru studiul fenomenului muzical românesc, din cele mai vechi timpuri, cu deosebire din perioada contemporană, „în drumul spre mai bine al muzicii românești.”

Continuând frumoasa tradiție a marilor săi înaintași și a majorității colegilor de breaslă, începând din același an 1959, muzicologul Petre Brâncuși devine cadru didactic universitar, promovând prin concurs, întreaga ierarhie universitară la catedra de Istoria muzicii românești, din cadrul Conservatorului bucureștean. În aceste noi condiții, distinsul muzicolog Petre Brâncuși, cunoaște o incontestabilă evoluție ascendentă. În acest context din 1968 s-a aflat la cârma Direcției Muzicale a Societății

Române de Radio și Televiziune, până în anul 1972, când Ministerul Învățământului a decis numirea sa în funcția de Rector al Conservatorului bucureștean de muzică. Timp de un deceniu (1972-1982), în această importantă funcție de conducere a celui mai reprezentativ institut superior de învățământ muzical din România, împreună cu Consiliul de Conducere al instituției, Rectorul Petre Brâncuși a continuat, cu brio, opera ilustrului său înaintaș, prof. univ. dr. Victor Giuleanu (Rector 1962-1972).

An de an tot mai mulți tineri studenți și absolvenți ai Conservatorului bucureștean au devenit artiști de renume pe scenele de concert și spectacole lirice din țară și străinătate, participările la Concursurile Internaționale tot mai numeroase, încheindu-se cu multe și prestigioase premii, fapt ce atestă performanțele artistice ale conducerii instituției și ale excelentului său corp didactic.

Apreciind aceste frumoase realizări, forurile centrale în drept, au decis ca maestrul Petre Brâncuși să preia și o altă importantă funcție, cea de Președinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, principala „organizație profesională a creatorilor din domeniul artei sunetelor - compozitori și muzicologi.”

Rezultatele activității acestei instituții nu au întârziat să apară, bilanțul fiind în fiecare an pozitiv. Numărul lucrărilor simfonice și vocal-simfonice, muzicii de cameră și al celei concertante, muzicii corale și pentru voce și pian, muzicii de film, pentru producțiile de lung și scurt metraj, dar și creația de operă, au cunoscut progrese însemnate. Numărul lucrărilor muzicale în primă audiție la toate instituțiile din domeniul artei spectacolului au atins evidente procente, iar promovarea muzicii românești în dialogul cultural internațional a constituit, fără echivoc, unul dintre obiectivele primordiale ale noii conduceri a Uniunii.

Din anul 1982, muzicologul Petre Brâncuși a preluat conducerea generală a primei scene lirice a țării, Opera Română din București, instituție aflată în plin proces de afirmare artistică pe plan național și european. În acei ani, când țara noastră, mai ales după groaznicele cutremure din 1977 și 1986 se confrunta cu o seamă de greutăți de ordin economic și social, datorită priceperii, perseverenței, dinamismului, dăruirii și modului în care a stăpânit și rezolvat problemele vitale ale celei mai complexe și dificile instituții de spectacole a țării, directorul general Petre Brâncuși a izbutit să asigure funcționarea acestui colos artistic la parametrii normali (mai ales între anii 1984-1989, când planul de autofinanțare stabilit la nivel

guvernamental era exagerat de mare pentru toate instituțiile artistice și așezăminte culturale ale țării.)

Premierele și reluările din repertoriul liric, clasic și contemporan, dar și din creația compozitorilor români de gen, au constituit evenimente pentru viața spirituală a Capitalei, dar și pentru publicul din alte zone ale țării sau de peste hotare, cu deosebire în cadrul edițiilor Festivalului Internațional „George Enescu”.

Totuși, în aceste perioade dificile, muzicologul Petre Brâncuși nu a neglijat propria activitate didactică. Printr-o bună coordonare a timpului de lucru, obligațiile catedrei au fost îndeplinite. Mulți dintre studenții săi, la cursul de Istoria muzicii românești au devenit, pe parcurs, cadre didactice în învățământul preuniversitar și universitar, redactori de specialitate în presa scrisă, audio și video, artiști instrumentiști în diverse formații simfonice și soliști concertiști. Câteva exemple de muzicologi și compozitori sunt edificatoare: Dan Dediu, Valentina Sandu Dediu, Mihai Cosma, Sorin Lerescu, Mihaela Marinescu, Daniela Caraman Fotea, Mihaela Doboș, Cornel Fugaru, Constantin Drăgușin, Oltea Șerban Pârâu, Popescu Mariana.

Folosind, la maximum și cât mai eficient, fiecare oră de lucru, ilustrul muzician a urmărit, printre obiectivele majore și cercetarea fundamentală a fenomenului muzical românesc, începând cu cele mai vechi genuri și forme muzicale și până în zilele noastre.

Această vastă activitate a fost prezentată în numeroase interviuri, expuneri, concerte-lecții, emisiuni radiofonice și de televiziune, comunicări și referate susținute la diverse reuniuni științifice naționale și internaționale, în țări cu puternice tradiții culturale și artistice: Italia, Franța, Germania, fosta U.R.S.S., Polonia, Iugoslavia, Bulgaria. Sunt de asemenea, de un real interes, pentru cultura română, zecile de articole, studii, recenzii, cronici muzicale care au văzut lumina tiparului în publicații de specialitate din țara noastră, printre care: *Muzica*, *Studii de Muzicologie*, *Contemporanul*, *Revistele Flacăra*, *Cultura Poporului*, și în presa de profil din Bulgaria, Cehoslovacia.

Iată câteva titluri: *Argumente pentru o istorie a muzicii românești*, *Radioul și educația muzicală a maselor*, *Muzicologia noastră și moștenirea clasică*, *Melodia, element principal al muzicii*, *Adevărata sursă de înnoire a muzicii noastre*, *Opera „Fata cu garoafe” de Gheorghe Dumitrescu, însemnări pe baza lucrării „Bazele esteticii”*, *Formă și conținut în artă*, *Muzica românească de azi - sinteze și perspective*, *Sentimentul patriotic în*

muzica românească, Ion Dumitrescu la 60 ani. Artistul și Omul, Critica muzicală și conștiința existenței sale, Cântecele independenței - ieri și azi, Dimitrie Cuclin, Ioan D. Chirescu, Centenarul nașterii lui George Enescu, Scena lirică, L'oeuvre de George Breazul et ses significations actuelles, Le caractère fonctionnel du folklore.

Încununarea prodigioasei activități de cercetare științifică a maestrului Petre Brâncuși, o constituie, fără echivoc, apariția următoarelor volume de referință pentru știința muzicală și cultura română: *Istoria Muzicii Românești. Compendiu* (Editura Muzicală - 1969), *Semnificații actuale ale operei lui George Breazul* (Litografia Conservatorului de Muzică „Ciprian Porumbescu” – 1974), *George Breazul și istoria nescrisă a muzicii românești* (Edit. Muzicală - 1976), *Muzica Românească și marile ei primeniri* (Vol. I - 1978, Vol. II - 1980).

Sunt remarcabile, în acest sens și volumele: *Muzica în România după 23 August 1944* (în colaborare cu profesorul Nicolae Călinoiu, Edit. Muzicală, ed. 1 - 1964, ed. 2 - 1965), *Muzica în România Contemporană* (în colaborare cu profesorul Nicolae Călinoiu, Edit. Muzicală, 1973), *Monografia Conservatorului Ciprian Porumbescu - 1864-1964* (coautor, Edit. Muzicală, 1964).

În ansamblul multiplei activități a muzicologului și profesorului univ. Petre Brâncuși, un loc special revine și creației muzicale, îndeosebi din genul cel mai apropiat de viața umană, muzica corală. Problematika abordată este diversă, iar cele mai multe dintre ópus-uri sunt dedicate tinerei generații.

Câteva titluri sunt evidente: *Primăvara Omenirii* - 1958, cântec pentru voci egale, *Cântec nou de primăvară* - 1982, cântec pentru voci egale și pian, versuri de Nicolae Coman; *Izvorul soarelui* - 1982, pentru bariton, cor mixt și pian, versuri de I. Meițoiu; *Ram sub soare* - 1982, cor mixt, versuri de Liviu Ionescu, *Sună trompeta* - 1982, cor pentru voci egale, versuri de Th. Bratu, *La izvorul visului* - 1982, cor mixt, versuri de Felicia Donceanu, *Mă duc, maică, de la tine* - 1984, cor mixt, versuri populare, *Un anotimp de bucurii* - 1984, cântec pentru voci egale și pian, versuri de Th. Bratu, *Liberă și demnă* - 1985, cor mixt, versuri de Liviu Ionescu, *Clopoței de primăvară* - 1987, cântec pentru voci egale, versuri D. D. Stancu.

Remarcabilă este participarea profesorului și muzicologului Petre Brâncuși la elaborarea Dicționarului Enciclopedic Român (vol. I-IV, 1962-1966), a unor manuale didactice pentru disciplina „Muzica în învățământul

preuniversitar”, precum și participările, în calitate de președinte, la importante jurii de specialitate ale concursurilor naționale ce au avut loc în țara noastră, în ultimele trei decenii ale veacului trecut.

Prestigioasa sa activitate științifică, didactică și de conducere a celor mai reprezentative departamente și instituții naționale ale culturii și artei românești (1959-1990), a fost distinsă cu Premiul Academiei Române (1965), cu premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (1969, 1973, 1976, 1978), cu importante Ordine ale statului român, iar în anul 1983 a fost ales membru corespondent al Academiei Tiberina din Roma.

În perioada 1976-1980, maestrul Petre Brâncuși a făcut parte din Parlamentul României, în calitate de deputat în Marea Adunare Națională, din 1968 a fost numit în calitate de membru în Comitetul de Conducere a U.C.M.R., în Consiliul Culturii și Artei, în Senatul Conservatorului bucureștean de muzică (1972-1989), iar din 1987 a fost ales în Comitetul Permanent al Asociației Internaționale a Teatrelor Lirice.

Deși în agenda zilnică a maestrului Petre Brâncuși erau înscrise o seamă de probleme majore ce trebuiau rezolvate urgent, iar prezența sa era, în cele mai multe cazuri, obligatorie, totuși, la invitația semnatarului acestor rânduri, a investit o parte din timpul său de lucru pentru a participa direct la diverse manifestări și acțiuni ce au avut loc în județul Prahova, printre care: - cursurile Universității Populare de Vară „Nicolae Iorga”, de la Vălenii de Munte, (31 august 1977), împreună cu reputații compozitori și muzicologi: Gheorghe Dumitrescu, Octavian Lazăr Cosma și Petre Codreanu, la aniversarea primului sfert de veac de la înființarea Filarmonicii ploieștene și a unui an de la constituirea Cenaclului muzical „Paul Constantinescu”, împreună cu o numeroasă delegație de compozitori și muzicologi, (februarie 1978), precum și la o serie de concerte simfonice, mai ales în perioada 1977-1983, când la pupitrul Filarmonicii ploieștene s-a aflat distinsul său fiu, reputatul șef de orchestră, compozitor și prof. univ. dr. Cristian Brâncuși.

Organizarea periodică a unor manifestări omagiale în Municipiul Târgu-Jiu de către Primăria și Consiliul Local, dedicate în primul rând fiilor de onoare ai acestor legendare meleaguri: Tudor Vladimirescu, Ecaterina Teodoroiu, Constantin Brâncuși - artist de geniu, ctitor al celebrelor monumente de renume mondial din centrul orașului - monumente ce urmează a fi înscrise în Patrimoniul Universal UNESCO, prof. univ. dr. Petre Brâncuși, sunt laudabile fapte ce merită întreaga noastră recunoștință.

Fără îndoială aceste veritabile acte de cultură și educație vor rămâne înscrise în memoria timpului și la loc de cinste în Marea Carte a Istoriei acestor fantastice locuri ale României, pe bună dreptate numită de Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea „Grădina Maicii Domnului.”

Prof. Dr. Alexandru I. Bădulescu, Ploiești, 21 mai 2011

AMINTIRI...

Nu știu când au trecut anii...peste 30...

A sosit însă o zi, o seară pe care n-o așteptam în mod special, care făcea parte din agenda mea de lucru. Urma să particip, ca în multe alte dați, la o întâlnire culturală de comemorare a Maestrului Ion Baci, organizată de profesorul Alexandru I. Bădulescu la Muzeul „Paul Constantinescu” din Ploiești. Nu bănuiam că acea seară va declanșa un lanț întreg de amintiri datorită întâlnirii mele cu un fost coleg de Conservator, nimeni altul decât dirijorul Cristian Brâncuși.

Nu mi-am imaginat că ne va bucura atât de mult revederea, deși trecuseră mai mult de 30 de ani de când nu ne-am văzut. Și brusc ne-am trezit depănând amintiri...despre anii studenției, despre oameni, colegi sau profesori și inevitabil despre profesorul meu de istoria muzicii de odinioară, Maestrul PETRE BRÂNCUȘI, tatăl său.

Cristi m-a invitat să notez aceste amintiri pentru a i le trimite spre publicare într-unul din volumele menite să împiedice ca uitarea să se aștearnă peste memoria tatălui său. M-am simțit onorată și impresionată de această invitație... și, trebuie să recunosc, că din acel moment m-a cuprins un soi de neliniște gândindu-mă la ceea ce voi scrie și dacă voi reuși să conturez în cuvinte imaginile și amintirile care mă năpădesc...

Acum, îmi apare în minte tot mai clar Maestrul...un om de statură mijlocie, brunet, cu părul negru ca pana corbului pieptănat pe spate, tăcut, calm, elegant, politicos, ușor ironic uneori cu noi studenții; zâmbea rar și părea tot timpul preocupat de ceva... Degaja însă echilibru, încredere. Era Rectorul Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu”, Președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România!!! Dar la orele de istoria muzicii era profesorul nostru, apropiat, cald, înțelegător, care ne transmitea cunoștințe și valori autentice, grijuliu cu noi în perioada sesiunilor de examen.

Anii studenției au trecut. Am primit repartiție guvernamentală acasă, în Prahova și mi-am început activitatea la catedră, ca profesor. Mi-am continuat și activitatea ca interpret vocal - în cor și ca solistă. Am primit apoi spațiu în ziarul local pentru a realiza cronică muzicală a concertelor Filarmonicii ploieștene. Foarte curând s-a înființat și Cenaclul „Paul Constantinescu” al muzicienilor prahoveni, numărându-mă și eu printre membrii fondatori.

Primul și cel mai important eveniment după înființarea cenaclului l-am trăit când am primit vizita unei delegații a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România condusă de însuși președintele Uniunii, Maestrul Petre Brâncuși. N-am să uit niciodată, că în acele momente când întreaga asistență îi acorda toată atenția ce se cuvenea unei asemenea personalități, Maestrul m-a văzut, mi-a zâmbit și mi s-a adresat. Toate privirile s-au îndreptat către mine, o tânără absolventă de Conservator, iar eu, emoționată și fericită mi-am privit profesorul, i-am răspuns și m-am simțit importantă. De atunci am devenit pentru ani buni, membru corespondent pentru Ploiești la revista „Muzica”, pentru că profesorul meu a crezut în mine, garantând cu autoritatea sa că pot să fac acest lucru. M-a chemat apoi la București la Uniune și mi-a dăruit multe materiale (cărți, partituri, pliante) pe care le-am folosit apoi ani de zile.

Timpul trece uluitor de repede... și o dată cu el trecem și noi, lăsând în urmă amintiri...sau uitarea...

Citind amintirile pe care atâția oameni, personalități ale vieții noastre culturale le au despre profesorul și muzicologul Petre Brâncuși, publicate în cele opt volume de către fiul său, am avut certitudinea că amintirile au câștigat în lupta cu uitarea. Scriind aceste rânduri am scormonit în memorie, încercând să reactualizez trăirile celei care eram în urmă cu peste trei decenii...

RODICA GEORGESCU

**Inspector școlar de specialitate la
Inspectoratul Școlar al Județului Prahova**

Petre Brâncuși

Coordonatele relației dintre noi au fost interesante. În 1968, la absolvirea cursurilor Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, atunci când, prin repartitie guvernamentală, am devenit salariată a Radioteleviziunii și mi-am început cariera redacțională în cadrul secției de Operă-Operetă, ne-am revăzut, domnul Petre Brâncuși fiind directorul Departamentului muzical. Preocupat de evoluția mea, ca fostă studentă a sa, îmi atrăgea atenția asupra corelării unor detalii nu lipsite de importanță, intervenția dânsului având loc chiar în perioada de concepere a schemei de programe. Avea o memorie excepțională. Din 1974, când am fost cooptată la Televiziune (prograsasem foarte rapid), cu toate că viața ne purta pe căi diferite, cu responsabilități cultural-artistice diferențiate (redactor TV - director Opera Română din București), revederile noastre aveau ceva extraordinar - continuam discuțiile exact din punctul în care fusesem obligați de împrejurări să le oprim.

Pentru mine a fost nu de puține ori, un muzician de referință. Era un perfecționist deși ocupa deja funcții înalte de conducere și cu atât mai mult reușise să fie un model de voință, altruism intelectual și echilibru societal. Răbdarea sa și maniera de a restabili colaborarea dintre salariați, prin punerea lor față în față, au rămas proverbiale. Am avut înțelegerea și tot sprijinul dânsului pentru participarea colectivului artistic al Operei la punerea în imagine a unor Recitaluri și Concerte de prânz în studiourile Televiziunii. Au fost oferite, atunci, melomanilor multe din paginile de mare popularitate și o serie de personaje celebre din repertoriul de operă. „Vârful” colaborării a fost o acțiune din 1982, una dificilă, când am înregistrat chiar pe scenă, adaptarea pentru televiziune a unei lucrări importante din repertoriu - „Horia” de Nicolae Bretan. O sinteză a ei, am conceput-o cu mare grijă, doar de 80 de minute, împreună cu regizorul spectacolului, George Teodorescu, și a reușit să devină structura unei producții de referință. Foarte inspirate au fost și momentele de interpretare ale remarcabililor artiști Nicolae Florei, Corneliu Fănățeanu, Elena Simionescu, Dan Zancu, Elena Botez, Marcel Roșca, ale corului și orchestrei îndrumate de Stelian Olariu și, respectiv, Cornel Trăilescu. A fost o perioadă de muncă intensă, dar cred că am reușit, cu mare atenție și

prudența unei „ariergârzi” să repun în drepturi o serie de interpreți „lăsați” în urmă, fie pentru că nu erau membri de partid, fie că nu aveau tupeul oportuniștilor sau proveneau din familii cu dosare politice.

Mă bucura evoluția unor prim-soliști, foști studenți ai mamei mele (clasa de canto - conferențiar universitar Ana Tălmăceanu-Dinescu) - Veronica Gârbu, Marina Mirea, Rodica Mitrică, Gerda Radler, Cristian Mihăilescu. Remarcam faptul că valori din „provincie” pe care le făcusem cunoscute pe micul ecran, deveniseră soliști ai operei bucureștene - Mihaela Agachi, Ionel Voineag (Iași), Anatol Covali (Constanța), Gabriel Năstase, Constantin Ene (Craiova), Lucia Țibuleac, Nicolae Urziceanu (Galați). Priveam, în același timp, cu teamă la pericolul ca gradul de insuportabilitate al acestora la tendința generalizată de egalizare din societatea „socialistă”, ca și la corvoada lipsurilor materiale, să nu fie atins. Din păcate, s-a și întâmplat, cântăreți, balerini, coregrafi etc. au plecat pentru anumite perioade ori definitiv (David Ohanezian, Eldemira Calomfirescu, Eduard Tumașian, Ligia Grosu, Marcel Roșca, Magdalena Popa, Amatto Checiulescu, Paraschiv Pieleanu etc.).

S-a scris, practic, o altă istorie, una pentru oamenii-artiști, nu aceea cu programe și programări ale unei lumi ce ne înjosea, înrăită în statistici și raportări. O istorie vie, construită din momente simbolice, nuclee ale dramelor din viața noastră, ale luptei de a renaște prin veșnicele sfinte dorințe și iubiri, mereu călcate în picioare de invidia și răutatea omenească, de orgolii ale celor care, deținând puterea, le ridică la nivel de reguli statale. A fost tot ce am putut face, pentru că a trebuit să devin prudentă atunci când directorul de Departament mi-a spus - personal - că dacă doresc artă, să o produc în timpul meu liber, momentul cere emisiuni politice.

Nu am așteptat recunoștință pentru că știu cum e firea românului; nici recunoașteri sau remunerații din partea unui sistem din care rămăseseră doar lozincile. Am considerat că era de datoria mea să nu precupețesc nimic pentru renumele familiei din care proveneam și pentru poporul meu, nici talentul, nici timpul și nici sănătatea mea.

Dacă cei care trebuiau, pe de o parte, să audă, se prefac că nu știu sau că au uitat calea ce trebuia urmată și, pe de altă parte, poporul chiar dorește să rămână orb, fără reacții de vreun fel, înseamnă că națiunea nu mai are șanse, nici măcar pe aceea a salvării prin artă și cultură.

Ca fiică de artistă, cred acum mai mult în evoluția relațiilor dintre muzicienii români, în valoarea tradițiilor și a continuării ei, în exemplele de

frățietate întru elevare și frumos ce ar putea reorienta societatea românească.

Astăzi, mă bucură faptul că, străbătând timpul, relația Petre Brâncuși - Santuzza Dinescu confirmă cele spuse, mai mult chiar, s-a amplificat prin prezența fiului acestuia, dirijorul Cristian Brâncuși, la a cărui baghetă muzica își dezvăluie din tainele ei bine ascunse și ne recucerește cu voluptăți sonore nebănuite.

**Realizatoare TV,
Santuzza Tălmăceanu - Dinescu**

Ianuarie 2010

Despre Maestrul Petre Brâncuși

Uneori, destinul unui om nu este marcat numai de însușirile sale personale, de talentul, educația, familia sa, ori de puterea de muncă sau carismă, ci și de oamenii cu care se intersectează de-a lungul vieții, de persoanele care îl înconjoară, de personalitățile pe care le întâlnește și care ajung să joace un rol în viața sa. Se spune că familia ți-o dă Dumnezeu, prietenii ți-i alegi singur, ceilalți sunt pasageri în trenul vieții tale, care te însoțesc o bucată de drum...

Ani de zile am considerat „călătoria” mea alături de maestrul Petre Brâncuși, una încordată, dificilă, controversată, cu multe suișuri și coborâșuri, dar în orice caz interesantă și plină de farmec; eram tânăr și tentat să cred că lumea se învâрте în jurul meu, că studentul are numai drepturi nu și îndatoriri, că anii studenției, așa reci și rigizi cum erau pe atunci, trebuie să fie plini de emoție și non-conformism. Azi, după atâția ani, și după ce timpul a mai șters din asperitățile impresiilor colțuroase ale primelor tinereți, constat - nu fără o umbră de nostalgie, că lucrurile s-au așezat pe fâgașul normal și pot să privesc această „călătorie” - ca și altele, de altfel, dintr-o altă perspectivă, una mai lucidă, mai obiectivă, și mi se pare că a fost, nu doar benefică ci chiar fericită, pentru că iată, mi-a marcat nu numai cariera, dar și viața.

Prima dată am auzit de Maestru pe când eram elev și învățam armonia cu profesorul Liviu Rusu. Fiind un puști talentat, profesorul Rusu m-a luat cu el într-o zi și m-a prezentat profesorului Giuleanu, pe atunci rector al Conservatorului, pentru a discuta despre perspectivele mele, despre diferite modalități de a mă ajuta în cariera mea artistică. Țin minte și acum impresia pe care mi-a lăsat-o corpul B al Conservatorului, pe atunci recent dat în folosință, cu sălile mari, luminoase de la parter, cu pianе noi, cu eleganta cancelarie, cu somptuosul cabinet al rectorului... Știam că și eu voi ajunge să studiez aici, și-mi făceam încă de pe atunci planuri de viitor, planuri în care intra și dl. rector V. Giuleanu. Numai că, la scurtă vreme după vizita mea la Conservator, pe când mă aflam la lecția de armonie a profesorului Rusu, aflu de la d-na Rusu că, spre regretul multora, bineînțeles că și al familiei Rusu, dl. rector Giuleanu a fost înlocuit cu dl. Petre Brâncuși. Copil fiind, și prezentându-mi-se vestea ca pe ceva neplăcut, mi-am închipuit că se întâmplase ceva grav, ceva rău.

Anii au trecut, mi-am continuat pregătirea cu alți profesori, nu mai făceam de mult armonie cu profesorul Rusu, totuși, din când în când îl vizitam cu multă plăcere și-i povesteam despre mine și activitatea mea artistică. Într-una din aceste vizite, D-na Rusu, mă ia de-o parte și îmi zice: „Andrei, nimeni nu l-a ajutat așa de mult pe soțul meu cum a făcut Petre Brâncuși; i-a dublat pensia”. M-am mirat și mi-am adus aminte răceala și teama cu care fusese primită vestea venirii d-lui P. Brâncuși la Conservator, așa că n-am putut să-mi rețin surâsul ironic înflorit în colțul buzelor, și gândul că „ciudați mai sunt oamenii mari...!”

Am aflat mai târziu și am făcut legătura cu cele petrecute când am auzit că una dintre primele măsuri pe care Maestrul le-a luat în calitate de Președinte al Uniunii Compozitorilor a fost aceea de a propune autorităților de atunci, mărirea pensiilor celor ce fuseseră persecutați politic, măsură de mare curaj și îndrăzneală în acele vremuri. De această propunere au beneficiat mulți artiști, compozitori și muzicologi, printre ei numărându-se și profesorul L. Rusu. Prima dată când l-am întâlnit pe Maestru P. Brâncuși, a fost în armată, la Târgu-Jiu. Spre ghinionul meu, am făcut parte din primele serii de studenți care nu mai făceau doar șase luni de armată înainte de facultate, ci nouă luni, după susținerea examenului de admitere. Aceasta avea consecințe foarte neplăcute asupra studenților de la Conservator, și mai ales a acelor care optaseră pentru secțiile de interpretare muzicală. Simțind aceasta, Maestrul, în calitate de rector, a hotărât să ne facă o vizită, probabil din dorința de a ne ajuta, de a ne proteja și a încerca să vadă cum ar putea să ne mai îndulcească poate, povara aspră a serviciului militar; așa că, într-o dimineață am fost convocați în sala de lectură a unității militare, unde ne aștepta o delegație a Conservatorului condusă de Maestrul P. Brâncuși, care avea să ne asculte păsurile. Mânați de „valul protestatar” și contestatar, animați și de o ineptă stare hilară, mulți dintre colegii mei n-au înțeles semnificația momentului, antrenându-se în tot felul de pretenții, care mai de care mai năstrușnice: să ni se dea câte un litru de lapte proaspăt pe zi, duminică să mâncăm friptură cu coniac, să facem muzică la fiecare sfârșit de săptămână la Casa Armatei, etc., etc., toate aceste cereri - în care nici noi nu credeam o iotă, fiind însoțite cu râsete pe înfundate, din belșug. Nu mică ne-a fost surpriza când, a doua zi, comandantul unității ne-a comunicat pe un ton cât se poate de oficial, că toate „doleanțele” noastre au fost aprobate: nu un litru proaspăt de lapte pe zi, ci pe săptămână, nu friptură cu coniac ci cu țuică, muzică la sfârșit de săptămână, doar prin rotație.

Dincolo de plăcerea pe care am simțit-o pentru grija părintească pe care maestrul a manifestat-o pentru noi - lucru atât de important într-un moment dificil ca acela al satisfacerii serviciului militar, când orice atenție, ajutor este binevenit, m-a impresionat felul sensibil și delicat în care Maestrul s-a implicat în a rezolva problemele noastre; ba mai mult chiar, de foloasele acelei vizite am beneficiat nu numai noi, cei de la muzică, ci și colegii noștri de la I.A.T.C., de la filozofie, psihologie, etc.

Prima confruntare directă cu Maestrul am avut-o la facultate, când eram student. Prin anul II, mi-am lăsat cioc. Maestrul, pe un glas părintesc, mă roagă să mă rad, argumentând delicat că „nu-mi șade deloc bine”. M-am simțit umilit, jignit, de parcă mi s-ar fi năruit în cap toate principiile esteticii juvenile. Nu numai că n-am fost de acord și m-am opus vehement, dar am și replicat destul de impertinent, lucru neobișnuit în relația dintre un rector și studentul său. Maestrul nu s-a supărat; poate s-a întristat gândindu-se la tânăra generație de artiști rebeli al cărei produs eram și eu; că nu s-a supărat, mi-am dat seama mai târziu, cu un alt prilej, când m-am auzit lăudat și ridicat în slăvi de Maestru, de parcă nici un nor nu umbrise vreodată relația noastră. Ba mai mult chiar, nici nu terminasem bine Conservatorul când Maestrul m-a sfătuit să intru în Uniune, devenind, astfel, cel mai tânăr membru al ei. De altfel, acesta a fost unul dintre cele mai inspirate momente ale carierei mele artistice, care a avut un impact benefic asupra vieții mele, și care s-a concretizat în multe lucrări compuse și achiziționate, burse de specializare, plecări în străinătate, rezidențe în casele de creație de la Cumpătu și Tescani, etc.

Deseori suntem tentați să fim extrem de critici cu unii oameni, dar toleranți cu noi înșine, puși în situații asemănătoare. Nu pot să nu râd de acest episod astăzi când, după atâția ani, devenind eu însumi profesor la Conservator, mă confrunt deseori cu studenți rebeli, care arată rău cu cerceii lor atârnându-le din nas, sprâncene, urechi, sau alte părți ale corpului; am reacționat ca și Maestrul, oripilat de aspectul lor respingător: i-am dojenit. N-ar trebui să fie nimic umilitor în aceasta, nimic jignitor, nimic din care să reiasă că dorim să știrbim ceva din libertățile individuale ale acestor tineri; consider dimpotrivă că le suntem datori acestora cu această simplă discuție de la om la om, de la profesor la discipol, de la cineva cu experiență, la cineva mai tânăr, în formare. Așa cum au făcut și profesorii noștri cândva, și noi avem față de tânăra generație de artiști și rolul de educatori alături de cel de mentori spirituali.

În ceea ce privește întâlnirea mea cu Maestrul la Opera Română, lucrurile au fost mult mai serioase. Despre ce este vorba?

Prin anul 1984, în urma legilor auto-finanțării, multe instituții de cultură au fost nevoite să reducă numărul de angajați. La Opera Română din București, printre cei, precum se spune astăzi, disponibilizați, m-am aflat și eu. Lucrul nu m-a deranjat prea mult la vremea aceea; aveam o situație materială bună, aveam comenzi, eram cântat, colaboram cu diferite teatre, cu Radioul și Televiziunea, scriam muzică de film...

Nu mică îmi fu mirarea când, întâlnindu-mă la Uniune cu Maestrul, îmi sugerează, mă invită - nici mai mult nici mai puțin, să revin la Operă. Îl întreb pe Maestru: ce trebuie să fac pentru aceasta? Maestrul îmi răspunde: „du-te și vorbește cu Suzana Gâdea” - pe atunci Ministrul Culturii. Mă înscriu în audiență la Suzana Gâdea care mă primește imediat și care mă asigură că situația mea se va rezolva. Nu apuc să ajung bine acasă și sunt sunat de la Operă, spunându-mi că am fost reangajat.

Trebuie să mărturisesc că reangajarea mea la Operă nu a fost ceva convențional, de formă, ci ea s-a soldat cu mari avantaje în cariera și în viața mea personală, avantaje pe care le-aș fi ratat fără „impulsul” salvator al Maestrului. Am putut colabora astfel cu Claudiu Negulescu, dirijorul corului „Voces primăvara”, cor care susținea spectacole în fiecare duminică dimineața și cu care am participat la diferite turnee, inclusiv sejururi gratuite pe litoral, lucru deloc neglijabil în acele vremuri; de asemenea, ca angajat al Operei am reprezentat instituția în cadrul unor importante manifestări internaționale, cum ar fi „Zilele muzicii românești” în Finlanda, sau „Festivalul Tineretului” din Coreea de Nord.

Odată cu venirea mea la Conservator, la începutul anilor '90, ne-am reîntâlnit în „călătoria” noastră pe drumul vieții; dumnealui profesor, eu tânăr lector universitar, începător într-ale pedagogiei.

Am aflat apoi cu tristețe că Maestrul ne-a părăsit, că și-a întrerupt „călătoria” mai devreme, poate Dumnezeu l-a chemat la El, să se odihnească într-o lume mai bună! Și tot ceea ce n-am înțeles atunci în tinerețe, mi se relevă azi, când mă gândesc la Maestrul meu, al nostru, și-mi dau seama că severitatea ori rigiditatea domniei sale, nu erau decât formule în spatele cărora se ascundea de fapt un suflet bun, sensibil, preocupat nu doar de comunitatea în ansamblu pe care o păstora, ci și de fiecare individ în parte. Astăzi, când conducătorii noștri sunt preocupați doar de propria lor carieră și doar de avantajele lor proprii și meschine, ne dăm seama că atenția cu care Maestrul ne înconjură pe fiecare în parte atunci, era un lucru

rar și nobil, special, care ne onora și ne făcea să ne simțim apreciați. Ori, tocmai această atenție care a dispărut din conduita „conducătorilor” de tot felul care ne diriguiesc astăzi, a constituit siguranța vieții noastre ca oameni și ca artiști. Fără această siguranță, n-am fi realizat, poate, ceea ce am realizat... Dumnezeu să-1 binecuvânteze!

Andrei Tănăsescu,

**Conferențiar universitar dr.,
pianist concertist, compozitor**

București, 10 mai, 2011

Evocare

Petre Brâncuși mi-a fost, sentimental, mereu aproape. Ne țineam de veri, dar nu știu de-al câtelea grad. Brâncușoi (aceasta este denumirea de grup social) provin, toți, din Hobița, un sat întemeiat pe vremuri, ca atâtea așezări rurale din nordul Gorjului, de oieri coborâți din ținutul Hațegului și al Mărginimii Sibiului. Hobița e un diminutiv de la Ohaba, care însemna, la origine „proprietate scutită de dări”. Ohaba, cu sufixul diminutival - iță - a devenit Ohabiță, care a dat apoi, prin diverse modificări fonetice, Hobița. Nume de sate Hobița, Hobiceni, Ohaba există încă în sud-vestul Transilvaniei. Hobiceni noștri au fost moșneni, spre deosebire de cei din ulița dinspre Telești, la sud, care au fost clăcași ai Mănăstirii Tismana. Și Peștișani, numele comunei de care ține cătunul Hobița, a fost întemeiat de oameni veniți de peste munte, din Peștiș, o mare localitate în Hațeg.

Sunt trei ramuri de Brâncușoi: Bejuiconii, Chisăronii și Vulponii. Marele sculptor era de-al lui Bejuică (de la numele comun bejuică necunoscut dicționarilor, care însmnează „ac mare de cusut, un fel de andrea”, bunicul meu era popa Chisăr (de la chisăr - „teslă, unealtă de dulgherie” cuvânt de origine turcă ori maghiară), iar Petre Brâncuși era din parte Vulponilor, care au trecut în Brădiceni, pe malul celălalt al Bistriței.

Numele nostru provine de la „brâncă”, un cuvânt de origine latină, păstrat încă în nord-vestul țării cu înțelesul de „mână”. Brâncă se recunoaște ca general în locuțiunile a da brânci, a merge pe brânci, în verbul a îmbrânci.

Cu Petrică Brâncuși mă întâlneam mereu în vacanțe, la horele din sat ori la scaldă, pe malul însoțit al Bistriței. El a urmat Școala Normală din Târgu-Jiu, ca să iasă învățător. Foarte talentat la muzică, îl vedeam adesea, ca dirijor în fruntea grupului de fanfară al școlii. Mă mândream cu el, că-l știam din neamul meu. Câțiva colegi de-ai lui, Pompiliu Marcea, Ion Diaconescu, Dumitru Săndulescu, care au urmat, ca și mine, filologia, mi-au devenit colegi la catedrele de limba și literatura română de la Universitate. Ei îmi vorbeau cu prietenie de talentatul lor coleg de la Școala Normală, care, firește, urma acum Conservatorul, specializându-se în latura teoretică a domeniului. Nu de puține ori, trecea să mă vadă la Facultatea de Litere. La orice întâlnire a noastră ne întâmpinam cu un zâmbet cald, de iubire aproape fraternă. M-am bucurat întotdeauna de

succesele lui fie la Conservator, fie la Uniunea Compozitorilor, ori la Opera Română. Urmăream cu plăcere și interes activitatea lui la Radio și Televiziune. Emisiunile lui erau splendide, purtau amprenta unui mare muzicolog.

Odată mi-a spus că fusese desemnat să candidezeze într-o circumscripție electorală pe un loc de deputat în Adunarea Națională și mă ruga să-i fac propagandă în mediul profesoral, pe care-l cunoșteam foarte bine. M-am străduit dar n-a fost să fie, a reușit contracandidatul lui, Marin Constantin, dirijorul Madrigalului. Bineînțeles, așa se hotărâse sus, la centru.

Era tare mândru de băiatul lui, Cristian, care devenise dirijor. Mă invita mereu să-l văd, după cum stăruia întruna să vin la spectacolele de la Operă. Petrică era și un scriitor strălucit, un remarcabil om de știință. Când i-a apărut Istoria muzicii, un profesor al meu, academicianul Alexandru Rosetti, încântat de lectura cărții, m-a întrebat dacă suntem rude. Cu toată mândria mi l-am putut aprozia atunci!

Ultima oară ne-am întâlnit la Peștișani, la înmormântarea Venerei, o rudă a lui, colaterală, cu care eu însumi copilărisem. În tot timpul tristei ceremonii am stat numai împreună. Era ca o presimțire. N-aveam să-l mai văd. Când s-a stins nu eram în țară. De suferințele lui mi-a povestit un mare medic de la Spitalul Colțea, care i-a supravegheat sfârșitul.

Petrică a rămas în inima mea ca un prieten drag; imaginea lui e vie în amintirile mele. Detașat de sentimente, el îmi apare mereu ca una din personalitățile mari ale culturii românești. Prin el, numele nostru, al Brâncușoilor, își păstrează toată strălucirea.

Grigore Brâncuși

**Profesor universitar,
Membru al Academiei Române**

10 mai, 2011

Se întâmplă în viață ca, dintr-un noian de întâmplări, să ți se întipărească în memorie secvențe pe care le-ai trăit ca pe ceva firesc, dar care s-au selectat și depozitat în „sertarul cu amintiri”, semn că au fost momente speciale. Printre acestea am găsit cu nostalgie și bucurie amintiri legate de maestrul Petre Brâncuși. Sunt cu atât mai prețioase, cu cât evocă o perioadă deosebită pentru mine (și sunt convinsă că pentru toată generația mea), studenția.

A fi student la, pe atunci (1976), Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu” din București, însemna recunoașterea unei temeinice pregătiri muzicale premergătoare studiilor universitare și, în egală măsură, privilegiul de a întâlni profesori de o înaltă ținută morală, umană, profesională, didactică.

Într-un astfel de context, cum să nu ți se pară copleșitor, când însuși rectorul Conservatorului se oprea să-ți vorbească, nu doar să-ți răspundă la salut și constatai cu uimire că știe ce secție urmezi, în condițiile în care erai unul dintre multele sute de studenți. Este de înțeles că eu, unul dintre aceștia, nu voi uita niciodată întrebarea „Ce mai faci, cântărețo?” Mă opream cu sfială și în același timp cu încrederea pe care reușea să ți-o transmită personalitatea maestrului Petre Brâncuși.

Proba a fost o relatare ulterioară, cu atât mai prețioasă pentru mine, cu cât, peste ani, mi-am explicat acest sentiment instinctiv, pe care sunt convinsă că mulți l-au avut în prezența dumnealui. Intervenția fermă, în calitate de rector, a făcut ca, în condițiile unei concurențe acerbe, o selecție de admitere să nu fie „sângeroasă” ci corectă.

Spiritul justițiar al maestrului Petre Brâncuși a făcut ca dreptatea și corectitudinea să învingă chiar și sintagma de temut în acea perioadă: „O fi bună, dar sunt prea multe soprane!”

Așa se face că și această amintire prețioasă m-a ajutat în dorința mea de a fi mereu corectă, obiectivă, prietenă, nu doar cu copiii mei ci și cu studenții mei, în cei 16 ani cât am predat canto la, acum, Universitatea Națională de Muzică din București.

În speranța că am reușit, aceasta se datorează și maestrului Petre Brâncuși.

**Cu mulțumiri și recunoștință,
Conf. univ. OLIMPIA URS, consilier superior
Artele Spectacolului, Cinematografie, Audiovizual
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național**

PETRE BRÂNCUȘI

Memento

A fost un personaj foarte controversat. Aceasta deoarece dispunea de aptitudini manageriale, într-o măsură deosebită astfel, încât, de tânăr i s-au încredințat diverse responsabilități politice și profesionale, în vederea organizării activităților artistice la nivel local și național. Munca pe care a depus-o nu a fost ușoară din cauza faptului că ne aflam în plină reformă a învățământului și a instituțiilor artistice. Trebuiau organizate instituții noi de învățământ artistic și de reprezentare directă a tuturor artelor în vederea trecerii de la sistemul privat la cel de stat în toate zonele și județele țării, atât în domeniul artelor culte profesioniste cât și în domeniul artistic de amatori.

O apreciere deosebită trebuie să cuprindă dezvoltarea folclorului românesc în domeniul artistice diferite, fapt pentru care ar trebui menționat efortul depus de către cei care au stimulat arta populară de la cel mai înalt nivel.

Între cei care au trudit la această realizare, s-a aflat și Petre Brâncuși care, ulterior, a fost investit cu funcția de Rector al Conservatorului de Muzică din București unde ocupa și funcția de Profesor de Studii Teoretice Muzicale apoi de Președinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Personal, l-am cunoscut pe domnul Petre Brâncuși datorită faptului că are un băiat, Cristian, care a fost elevul Liceului „Dinu Lipatti” la clasa de pian, în perioada când eu eram Directorul liceului și profesor la catedra de Ansambluri.

Cristian a fost un elev model atât la învățătură cât și în relațiile cu profesorii și colegii, oferind un comportament caracterizat prin punctualitate, respect și sensibilitate. În prezent, confirmând cele demonstrate în școală, Cristian este Dirijor la Orchestra de Cameră Radio și profesor de dirijat la Universitatea Națională de Muzică din București. În mod nemijlocit l-am cunoscut pe Petre Brâncuși cu ocazia nenumăratelor întruniri în vederea pregătirii unor spectacole deosebite care necesitau colaborarea tuturor șefilor instituțiilor artistice.

În dezbaterile acestor întruniri care trebuiau să pună la punct scenariul, regia și interpretarea diferitelor momente, Petre Brâncuși contribuia la închegarea opiniilor deduse din discuții în așa fel încât rezultatul să fie satisfăcător.

La aceasta s-ar putea adăuga și punctualitatea și claritatea desprinderii din discuții a ideilor care trebuiau menționate. Consecvența ar putea constitui portretul schițat aici al personalității lui Petre Brâncuși.

NICOLAE NICULESCU

**Dirijor, profesor,
fost director al Liceului
„Dinu Lipatti” din București**